

2015-11-18

Synpunkter till Utrikesdepartementet inför en strategi för mänskliga rättigheter

Handikappförbunden deltog i uppstartsmötet för en strategi för mänskliga rättigheter den 12 juni på UD. Vi har sedan väntat på slutsatser från mötet, för att återkoppla skriftligt till departementet och haft ett mindre möte på UD den 6 oktober. Vi förstår nu att det blir en uppföljning med underlag i januari. Rubriken "skrivelsen om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer" gör att vi är osäkra på om det fortfarande är en strategi.

Handikappförbunden vill gärna poängtera några punkter.

- Ett sammanhållet konsekvent strategiskt arbete inom regeringskansliet som bygger på att föregå med gott exempel nationellt som går igen i det utrikespolitiska arbetet.
- Utgå från **tvåspårsstrategi** – såväl mainstreaming av att samhället utformas enligt principen **Universal design** som fördjupade riktade insatser för att stärka **rättigheter och delaktighet** för civilsamhällets representanter.
- Satsning på att säkerställa att ingen lämnas utanför i uppföljningen av hållbarhetsmålen när det gäller indikatorer och uppdelad statistik

Handikappförbundens bidrag som komplement

My Right och medlemsförbund har verksamhet och samarbeten utomlands. Handikappförbunden arbetar med övergripande policyfrågor, i samarbeten ibland internationellt, främst inom EU men också inom ramen för standardisering, med ISO och International Telecom Union (ITU, FN-organ).

Vårt inspel handlar om strategi som bygger vidare på FN:s rekommendationer till Sverige från CRPD-kommittén i april 2014, samt FN:s utvecklingsmål i agenda 2030.

Behovet av samlade insatser

Sedan mötet i juni har vi noterat flera olika initiativ¹ som har bäring på en strategi. Vi vill betona vikten av en sammanhållen strategi som håller ihop insatserna är av vikt för att stärka MR-frågorna.

Handikappförbunden har engagerat sig inom ramen för standarden Socialt ansvarstagande ISO 26000 som samlar en stor del av världens länder kring ett gemensamt strukturerat arbete som rör mänskliga rättigheter och hållbarhet. På ett möte nyligen i Stockholm² imponerade Chiles representant med en presentation av arbetet.

Inom ramen för ISO 26000 tas en standard fram för hållbar upphandling ISO 20400 där Handikappförbunden har en expert och SIS driver att Universal design ska nämnas som ett exempel i arbetet.

Ett universellt utformat samhälle som princip

Universal Design är ett åtagande för 160 stater som ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det handlar om att utforma samhället utifrån människors olika förutsättningar och behov. Det gäller hela samhället, alla produkter och tjänster som är öppna för allmänheten. Särskilt utpekade områden är byggd miljö, transporter och information (inklusive IT)³. Till exempel ska bostadsbyggande omfatta planering utifrån behov av studentbostäder ena dagen, boende för äldre, flyktingar eller

¹ Handlingsplan för företag

<http://www.regeringen.se/contentassets/1012abb0e5a84defa089a77eb6a5ee21/handlingsplan-for-foretagande-och-manskliga-rattigheter.pdf> Resultatstrategi som rör SIDA

<http://www.regeringen.se/land--och-regionsstrategier/2014/05/uf201432089udfmr/> Hållbart företagande
<http://www.gov.se/pressmeddelanden/2015/09/pressinbjudan-intressentmote/>

² SIS möte ISO 26000 UD:s CSR-ambassadörs arbete <http://www.sis.se/Nyheter-och-press/Nyheter/Stor-bredd-pa-SIS-internationella-hallbarhetskongressen/>

³ Se CRPD artikel 2 och 4 men även fördjupning i general comment 2
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/2&Lang=en

annan form av stödboende en annan dag. I alla exempel finns olika behov av storlek på rum, beroende på om man är ensamstående eller bor med anhörig, och alla har olika variationer av funktionsförmåga.

Även EU har fått rekommendationer från FN⁴. Viktigt att stärka EU:s arbete med mänskliga rättigheter i ministerrådet.

Stöd för empowerment

FN:s rapportör för rättigheter för personer med funktionsnedsättning Catalina Devandas kommer i mars med en rapport om hur människor med funktionsnedsättning kommer till tals i beslutfattande (CRPD art 4.3). Det är viktigt att stärka rättigheter genom att använda begrepp som egenmakt, empowerment, istället för vulnerable, utsatta, som leder till underordning. Människor med funktionsnedsättning kommer sällan till tals och saknas ofta i statistik som kan utgöra grund för samhällsplanering.

Vårt arbete med standardisering som vi nämnde ovan är ett exempel, att som ideell organisation påverka krav för exempelvis tillgänglighet för upphandling inom IT. En hård kamp mot stora internationella IT-företag för enkla, tillgängliga och billiga tekniklösningar som stärker yttrandefrihet och möjliggör inkludering genom att människor kan kommunicera och komma till tals.

FN:s nya utvecklingsmål

Alla mål är "universella". Personer med funktionsnedsättning nämns särskilt i målen om utbildning (mål 4), arbete (mål 8), Social, ekonomisk och politisk delaktighet (mål 10), tillgänglig universellt utformad samhällsplanering – transport, stadsutveckling och grönområden (mål 11) men också om att synas i statistik (17)⁵,

⁴ http://www.edf-feph.org/Page_Generale.asp?DocID=13855&thebloc=34349

⁵ <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=1618>

HANDIKAPP FÖRBUNDEN

Sveriges initiativ till en högnivågrupp för att genomföra målen, är en fantastisk möjlighet att lyckas med en tvåspårsstrategi och säkerställa att alla omfattas av indikatorer och statistik.

Vänliga hälsningar

Ines Uusmann

Vice Ordförande Handikappförbunden